

ЗМІСТОВНІСТЬ НЕГАТИВНИХ ЯВИЩ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Гузенко О.П.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри ЦГП, КННІ ДЮІ МВС України

Ринок фінансових послуг в Україні виступає одним з ключових напрямків розвитку фінансово – економічних циклів в країні. Така теза пов'язана з тим, що саме ринок фінансових послуг здатен формувати частку інвестиційних потоків для розвитку країни. Проте значний економічний та фінансовий спад розвитку провідних інституцій країни призвело до порушення циклу його функціонування. Враховуючи той факт, що за економічною сутністю ринок фінансових послуг представляє собою сукупність економічних відносин, які виникають між його учасниками при формуванні попиту і пропозиції на послуги, пов'язані зі здійсненням операцій із фінансовими активами постає питання пошуку видів негативних явищ котрі порушили зазначені відносини.

Обраний напрямок дослідження є доволі актуальною та сучасною проблемою, котра підлягає вирішенню шляхом визначення змістовності негативних аспектів, які уповільнюють розвиток ринку фінансових послуг. Чисельні наукові праці в сфері вивчення проблем ринку фінансових послуг підкреслюють доцільність осучаснення їх змістовності. Дослідження зазначеної проблеми нашло відображення у працях таких науковців як Ю. М. Коваленко [1], В. М. Шелудько [2], Законодавство України про фінансові послуги: питання адаптації до права ЄС 11 Л. О. Шкварчук [3], Н. М. Внукова та С. А. Ачкасова [4], С. В. Черкасова [5], та інші. Науковці актуалізують питання фінансового ринку взагалі та ринку фінансових послуг зокрема. При цьому не дивлячись на різне спрямування окремих питань вивчення ринку фінансових послуг науковці підкреслюють актуальність піднятих питань, особливо с позиції адаптування заходів націлених на нівелювання негативних явищ в операціях надання фінансових послуг різного спрямування.

Дослідження впливу негативних явищ на розвиток ринку фінансових послуг в Україні надало змогу констатувати ряд основних чинників:

- по – перше, домінування банківського сектора над усіма іншими на фінансовому ринку, універсалізації фінансових установ, що збільшує конкуренцію й вимагає шукати нові напрями розвитку власного бізнесу;
- по – друге, незавершеність законодавчого регулювання діяльності фінансових інститутів та ринку фінансових послуг;

- по – третє, фрагментованість ринку фінансових послуг, який лише частково виконує притаманні йому функції (мобілізації капіталу для розвитку реального сектору, ефективного розподілу фінансових ресурсів, диверсифікації інвестиційного портфелю, хеджування ризиків та інше).

Ми поділяємо думку Ж. П. Лисенко [6] стосовно того, що сучасний ринок фінансових послуг потребує комплексного дослідження, особливо з позиції основних проблем, котрі негативно впливають на виконання своїх обов'язків його учасниками: До складу найбільш актуальних проблем ринку фінансових послуг, які підлягають негайному вирішенню науковець включає:

– відсутність фінансових ресурсів для забезпечення інвестиційного попиту з боку реального сектору економіки;

– не прозорість фондового сегменту ринку фінансових послуг, адже на сьогоднішній день більшість операцій з купівлі-продажу цінних паперів відбуваються поза біржами, оскільки за таких умов неможливо забезпечити потенційних учасників ринку цінних паперів необхідною інформацією, то порушується умови чесної конкуренції;

– нерозвиненість законодавчої бази, зокрема з питань захисту прав інвесторів та емітентів, що ускладнює залучення інвестицій і вихід наших інвесторів на зарубіжні фінансові ринки;

– відсутність узгодженого законодавства та ефективних принципів регулювання і нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ, що є однією із серйозних проблем розвитку фінансового сектору в цілому.

Проведені дослідження та огляд чисельних наукових напрацювань надали змогу визначити змістовність негативних явищ, котрі притаманні вітчизняному ринку фінансових послуг:

недосконалість ефективного механізму захисту прав споживачів фінансових послуг та кредиторів;

низький рівень розвитку інституційних інвесторів; обмеженість фінансових інструментів; складність процедур реструктуризації; недовіра та необізнаність роздрібного інвестора;

відсутність належних пруденційних вимог та регулювання ринку небанківських фінансових послуг;

недосконалість податкового законодавства;

обмеження валютного законодавства тощо.

Науковці вважають, що для зниження рівня впливу негативних факторів на розвиток та функціонування ринку фінансових послуг доцільно обрати:

по – перше, удосконалення правового сегменту з позиції врахування усіх учасників процесу отримання фінансової послуги;

по – друге, законодавчого регулятора з метою усунення асиметричного розвитку серед представників фінансового посередництва з посиленням конкуренції, поміж яких створюватимуться передумови для подальшого розвитку ринку фінансових послуг;

по – третє, передбачити можливість адаптації заходів у контексті сприяння регіональній збалансованості ринку фінансових послуг.;

по – четверте, затвердити чітку концепцію інтеграції України у світовий економічний простір;

по – п'яте, адаптувати вже існуючі позитивні наукові розробки в сфері підвищення ефективності надання фінансової послуги.

Таким чином, ринок фінансових послуг є одним з механізмів забезпечення конкурентоспроможності фінансово – економічного сектора країни, оскільки він дозволяє спрямувати інвестиційні потоки у найбільш привабливі сегменти економіки і тим самим сприяти економічному зростанню. Таке твердження підкреслило доцільність та необхідність визначення змістовності чинників негативного впливу на розвиток та функціонування ринку фінансових послуг. При цьому слід не лише знижувати рівень впливу негативних чинників, а й одночасно розробляти та впроваджувати пакет заходів націлених на підвищення ефективності фінансової послуги, особливо в умовах підвищеного попиту на неї.

Література:

1.Коваленко Ю. М. Фінансовий ринок : підручник. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 441 с.

2. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник. К. : Ліра, 2015.535 с.

3. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок : навч. посіб. К. : Ліра, 2013. – 382 с.

4.Внукова Н.М., Ачкасова С.А. Ринок фінансових послуг: підручник [Електронне мультимедійне інтерактивне видання комбінованого використання]. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. Назва з тит. екрана.

5.Черкасова С.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб.[перевидання]. Львів: «Магнолія 2006», 2019.496 с.

6. Лисенко Ж. П. Фінансовий ринок України – стан, тренди та напрями розвитку. Ефективна економіка. 2014. №6. С. 43-45.